

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$8.00 na leto...

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$8.00 per year...

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657 - 59 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Illinois

Glasovi iz naših naselbin

Podružnica 20 SANSa izraža zahvalo vsem

Cleveland, West Park, O. - Pregovor pravi, da je boljše pozno kot nikoli. S tem želim izraziti zahvalo v imenu podružnice št. 20 SANS...

Marsikateri je videl svoje sorodnike, znance in prejšnje sode. Videla so se porušena poslopja in razvaline, ki jih je povzročila vojna vihra...

Iskrena hvala tudi direktoriju Narodnega doma, ki je dal dvorano brezplačno za kazenje slik, dalje Jacku Gustinčiču, ki je preskrbel vse potrebno.

Naša podružnica bi morala postati bolj aktivna, da bi malo več storila za ta dober namen. Letos smo poslali poleg gornje vsote samo \$10, kar je darovalo društvo Delavec št. 257 SNPJ...

Se enkrat Iskrena hvala sestram Zadnik, ki sta poleg kazanja slik tudi zapeli prav ljubko nekaj slovenskih pesmi, med temi tudi eno partizansko, ki se nam je posebno dopadla.

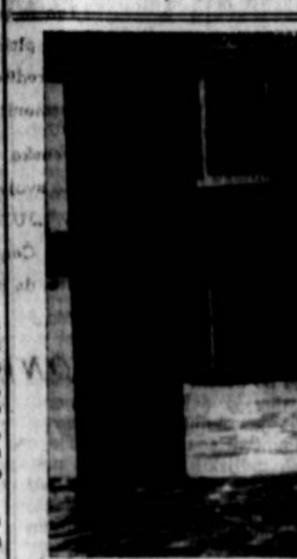
Cecilia Brodnik.

Pomoč nekaterim je še vedno potrebna

Johnstown, Pa. - S pronojo za ponošeno obleko se je name obrnila Francka Gregorič, vas Ratje št. 34, pošta Ratje, Žužemberk. Piše mi, da je dobila ameriški dnevnik Prosveto in v nji je dobila moj naslov.

Gregoričeva piše, da nima nobenih sorodnikov v Ameriki in da je Suha krajina bila zelo prizadeta v vojnem času. Dalje piše, da ima ona petero otrok. Najstarejši je star 14 let, ki jo zelo prosi, naj meni piše, ker upa, da bo gotovo uslišan.

Ker imam svoje in moške sorodnike, katerim pomagamo po naši moči, saj nas je 81 paketov stalo že precej in v denarju že več kot \$1500, mi ni mogoče, da bi kaj kupila še za to družino.

Velika poplava v dolini Mississippija in Missourija, ki je napravila težke milijone škode, je dosegla tudi pristanišni ured mesta St. Louisa. Voda je narasla čez 40 čevljev nad normalno gladino.

tateljv tega dopisa kaj takega in je pripravljen darovati, bi za pošto jaz plačala in naj me obvesti, da pridem iskat ali pa naj me osebno obiše, ako je v bližini.

Omenjeni rojakinji sem odpisala in ji poslala mal denarni dar za znamke in malo za otroke. Pisala mi je, da bi pismo rada poslala po značni pošti, a nima denarja za znamke.

Iz tega se pač razvidi, da je v stari domovini še vedno potreba velika. Tisti, ki nimajo svojcev v Ameriki, ne prejmejo nobene take pomoči. Citala sem dva dopisa, ki jih je napisala Mary Bernik glede sodbe da ne obsojamo nedolžnih ljudi.

Kot vidite, prejemam pisma od znanih in nepoznanih ljudi. Iz Ljubljane, Police, Višnje gore, St. Vida pri Stični, Stične, Žužemberka, Dobrnica in iz drugih krajev Slovenije, pa ni nobeno pismo cenzurirano.

Torej mi svobodno pišejo, kar pač hočejo. Med temi so tudi taki, katerih očetje ali bratje so v prostovoljnem pregnanstvu na Koroskem ali v Italiji ter Avstriji.

Naj omenim tudi to, da ga njegova žena vedno v pismih vabi, naj se vrne k svojim šestim otrokom, pa vse zaman. Piše mi, da ta in oni se je vrnil domov v Ljubljano, pa da ga ni nikjer, tako da bo tudi z njim, če se vrne domov.

Vsako pismo, ki je oddane na pošto na Koroskem, je pregledano, tako tudi vsa pisma, ki pridejo tja iz Jugoslavije, tako da ne morejo te zapeljane žrtve izvedeti resnice.

Seveda, če gredo v Jugoslavijo vsi, ki nimajo krvavih rok, zgube na vplivu tisti, ki se ne upajo vrniti. Mislim, da se jugoslovanske oblasti nič ne boje, da ne bi dale prilike svobodnemu govoru in izražanju, pač pa se boje tisti, ki so na oblasti na Koroskem, v Avstriji in Italiji, kjer se nahajajo te nesrečne žrtve, od katerih so nekateri krivi, drugi pa nedolžni in zapeljani.

In zakaj mi je možev nečak pisal, da "ne sme več pisati"? V zadnjem pismu je zapisal, da "ne sme pisati to, kar bi želel."

Žena mi piše, da je prejela od milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Bill Green (drugi od leve) v skupini unijaških odvetnikov planira legalno akcijo proti Taft-Hartleyjevemu zakonu. Na levi je Joseph Padway, glavni odvetnik ADF, na desni pa Cliff Langsdale in George E. Roewer.

nas pakete in denar in se nam iskreno zahvaljuje. Dalje piše: "Veš, ne sodimo krivično, ne zvrčajmo vse slabo na Jugoslavijo. Tudi teh nesrečnežev, ki so se morda odpeljali proti njihovi volji, ker so se slučajno nahajali v območju bele garde, ne sodimo napačno. Krivi pa so voditelji, ki hočejo imeti kar največje število teh zapeljancev. Pa se boje resnice in se skrivajo pred njo kot sova pred dnevom."

Tako je obrazložila položaj omenjena žena. Žalostno je, da radi teh izdajic trpi toliko nedolžnih ljudi in otrok. Meni je to jasno kot beli dan. Naj dodam, da vas pisma, ki jih prejemam iz starega kraja, hranim v mojem arhivu, ne uničim nobenega, da na ta način lahko dokazem vsakemu, ki jih želi videti in se sam prepričati o resničnosti cenzure na Koroskem in drugih krajih, dočim ni nobene cenzure pismem, ki prihajajo iz Jugoslavije.

Cemu se boje svobodne besede v pismih na Koroskem in drugih krajih, kjer se nahajajo ubežniki? Zakaj njih bojazen? Vsekakor se boje tisti, ki so toliko Slovencev poslali v prezgodnji grob, da bodo morali dati obračun. To je jasno. Boje se le za svojo lastno kožo.

ker so se bojevali na strani sovražnika proti svojememu narodu. To ni nobena uganka, ampak lahko razumljiva stvar. Končno prosim rojake v tej bližini, ki morda imajo kaj pri mernega, da bi poslali omenjeni rojakinji Francki Gregorič. Lahko me glede tega obiše ali pokličete po telefonu 77-415. Najlepši pozdrav vsem čitateljem Prosvete. Mary Vidmar.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Vabilo na piknik kluba "Ljubno" Milwaukee, Wis. - Nastopila je sezona piknikov, in je res prijetno zabavati se v prosti naravi na svežem zraku.

Za obrambo svobode govora in tiska

Cleveland, O. - Slovenski javnosti je že znano, da je bila t. j. kaj vložena tožba proti Enakopravnosti, ki je glas vseh zavednih in naprednih lementov v naši slovenski tropoli. Tožbo je vložil kar Gabrovšek za celih \$200, dvesto tisoč dolarjev, kar je čedna vsota, in sicer zaradi njenja časti.

Nimam namena, da bi del zaključke ali da bi izrazila je misli, pač pa želim, da se naša širša javnost izven Cleveland aseznarila z našimi p bleml. Kajti to je pravda vsvobodoljubnih ljudi; vseh di, ki se borijo za resnico pravico; vseh ljudi, ki so pr izkoriščanju, zavajanju in n njaštju.

Dne 27. junija se je zbr skupina zavednih ljudi v S venskem narodnem domu na Clairju. Po daljšem razmo vanju se je ta skupina odla, da organizira odbor pod nom "Narodni svet za svobode tisk". Ta odbor, s pomočjo stopnikov naprednih društev posameznikov, bo šel z del naprej. Zbiral bo prispeve prirejal bo razne prireditve, tem bo skušal nabrati obram sklad, s katerim bo branil Enakopravnost - branila se svoboda govora in tiska.

Vsak pošten in napreden vek ve, da so to ameriški p cipi, ki so navedeni v pr dodatku ameriške ustave, so temelji spreda pravice te, ki jim pravijo "bill rights". Kadar ne bomo in pravice izražati svojih misli pisati resnice, potem ne bo svobode tiska in govora v deželi, pač pa bo postala del sužnjev. Te temeljne prav se morajo skrbno čuvati, da sovražniki svobode na zatro.

Osat fašizma se širi in dv glavno. Dolžnost in naloga v nas, ki se zavedamo pom svobode, je, da stojimo ob st ni organizacije, ki se bo tr la, da se ohrani največji dat bogastvo pravic progresivnih povsod na svetu, in to je s boda.

V bližnji bodočnosti boste šali in čitali še več o vsem t. Nič skrivnostnega ne tajn ne bo, pa tudi strahu ne bo. akcija je vrgla rokavico, predni elementi so jo pobrali branili bodo svoje pravice, so nam zajamčene v ustavi.

Anton Ermenc. Mary Vidmar.

Nova teorija o postanku zemlje in planetov

Na zadnjem sestanku kongresa geografov Sovjetske zveze je zbudilo velikansko zanimanje poročilo znanega matematika in polarnega raziskovalca prof. Smita o osnovah njegove nove teorije glede postanka zemlje in planetov.

"Ugotovljeno je," je dejal prof. Smit, "da je v sestavi Rimske ceste ogromno število neskočnih majhnih teles, ki so deloma iz trde gmote, deloma iz plinske mase. Po moji teoriji je sonce, ki je v davni preteklosti šlo skozi osrednji pas Rimske ceste, naletelo na oblak "temne gmote". Del te materije, ki jo je pritegnilo k sebi je krenil za njim v podobi meteoritov in prahu ter se je začel vrteni okrog sonca v elipsi. Nato se je kretanje mase nadaljevalo in je šlo vzporedno s soncem okrog osrednje Rimske ceste. Tako se je okrog sonca nabrala gosta jata meteoritov. Ti so med seboj večkrat trčili. Manjši meteoriti so padali na večje in tako je nastalo sčasoma več teles, ki so se povečale na račun manjših. Na ta način je nastala naša zemlja in planeti. Pred nekaj milijardami let je bila zemlja z drugimi planeti vred bombardirana od meteoritov.

Proces nastajanja zemlje se je v začetku razvijal z velikansko naglico in v polovici prve milijarde let je naš planet segel približno polovico svoje sedanje velikosti. Pozneje se proces jel ustavljati. V to zadnje milijarde let je naš planet nastal iz zadnjih 2 3 milijard let. Ker je zem sestavljena iz iste mase kak meteoriti, vsebuje isto kemik gmoto kakor oni. To je za krat ugotovljeno v nasprotju prejšnjo hipotezo, ki pripoved je, da je bila zemlja nekoč reča krogla, ki se je polagot ohlajala. Danes lahko smatmo, da je bila zemlja že od vs jega početka trdo telo. V tel milijard let so ogromni deli leznih meteoritov obviseli njej. Zelezo se je pogreznilo globlje v zemljo, laže kam nje, ki so ga vsebovali meteoriti, pa je obležalo na površju. Teorija prof. Smita postaja je razdelitev zemlje na jedro skorjo, katere gostota se manjša, če gremo od središča površini. Nova teorija poja njuje tudi nastanek kometa tvor zvezd ter nudi nove možnosti za reševanje problemov, ki so silno važni za geologijo geografijo.

milijarde let je naš planet segel približno polovico svoje sedanje velikosti. Pozneje se proces jel ustavljati. V to zadnje milijarde let je naš planet nastal iz zadnjih 2 3 milijard let. Ker je zem sestavljena iz iste mase kak meteoriti, vsebuje isto kemik gmoto kakor oni. To je za krat ugotovljeno v nasprotju prejšnjo hipotezo, ki pripoved je, da je bila zemlja nekoč reča krogla, ki se je polagot ohlajala. Danes lahko smatmo, da je bila zemlja že od vs jega početka trdo telo. V tel milijard let so ogromni deli leznih meteoritov obviseli njej. Zelezo se je pogreznilo globlje v zemljo, laže kam nje, ki so ga vsebovali meteoriti, pa je obležalo na površju. Teorija prof. Smita postaja je razdelitev zemlje na jedro skorjo, katere gostota se manjša, če gremo od središča površini. Nova teorija poja njuje tudi nastanek kometa tvor zvezd ter nudi nove možnosti za reševanje problemov, ki so silno važni za geologijo geografijo.

milijarde let je naš planet segel približno polovico svoje sedanje velikosti. Pozneje se proces jel ustavljati. V to zadnje milijarde let je naš planet nastal iz zadnjih 2 3 milijard let. Ker je zem sestavljena iz iste mase kak meteoriti, vsebuje isto kemik gmoto kakor oni. To je za krat ugotovljeno v nasprotju prejšnjo hipotezo, ki pripoved je, da je bila zemlja nekoč reča krogla, ki se je polagot ohlajala. Danes lahko smatmo, da je bila zemlja že od vs jega početka trdo telo. V tel milijard let so ogromni deli leznih meteoritov obviseli njej. Zelezo se je pogreznilo globlje v zemljo, laže kam nje, ki so ga vsebovali meteoriti, pa je obležalo na površju. Teorija prof. Smita postaja je razdelitev zemlje na jedro skorjo, katere gostota se manjša, če gremo od središča površini. Nova teorija poja njuje tudi nastanek kometa tvor zvezd ter nudi nove možnosti za reševanje problemov, ki so silno važni za geologijo geografijo.

milijarde let je naš planet segel približno polovico svoje sedanje velikosti. Pozneje se proces jel ustavljati. V to zadnje milijarde let je naš planet nastal iz zadnjih 2 3 milijard let. Ker je zem sestavljena iz iste mase kak meteoriti, vsebuje isto kemik gmoto kakor oni. To je za krat ugotovljeno v nasprotju prejšnjo hipotezo, ki pripoved je, da je bila zemlja nekoč reča krogla, ki se je polagot ohlajala. Danes lahko smatmo, da je bila zemlja že od vs jega početka trdo telo. V tel milijard let so ogromni deli leznih meteoritov obviseli njej. Zelezo se je pogreznilo globlje v zemljo, laže kam nje, ki so ga vsebovali meteoriti, pa je obležalo na površju. Teorija prof. Smita postaja je razdelitev zemlje na jedro skorjo, katere gostota se manjša, če gremo od središča površini. Nova teorija poja njuje tudi nastanek kometa tvor zvezd ter nudi nove možnosti za reševanje problemov, ki so silno važni za geologijo geografijo.

milijarde let je naš planet segel približno polovico svoje sedanje velikosti. Pozneje se proces jel ustavljati. V to zadnje milijarde let je naš planet nastal iz zadnjih 2 3 milijard let. Ker je zem sestavljena iz iste mase kak meteoriti, vsebuje isto kemik gmoto kakor oni. To je za krat ugotovljeno v nasprotju prejšnjo hipotezo, ki pripoved je, da je bila zemlja nekoč reča krogla, ki se je polagot ohlajala. Danes lahko smatmo, da je bila zemlja že od vs jega početka trdo telo. V tel milijard let so ogromni deli leznih meteoritov obviseli njej. Zelezo se je pogreznilo globlje v zemljo, laže kam nje, ki so ga vsebovali meteoriti, pa je obležalo na površju. Teorija prof. Smita postaja je razdelitev zemlje na jedro skorjo, katere gostota se manjša, če gremo od središča površini. Nova teorija poja njuje tudi nastanek kometa tvor zvezd ter nudi nove možnosti za reševanje problemov, ki so silno važni za geologijo geografijo.

milijarde let je naš planet segel približno polovico svoje sedanje velikosti. Pozneje se proces jel ustavljati. V to zadnje milijarde let je naš planet nastal iz zadnjih 2 3 milijard let. Ker je zem sestavljena iz iste mase kak meteoriti, vsebuje isto kemik gmoto kakor oni. To je za krat ugotovljeno v nasprotju prejšnjo hipotezo, ki pripoved je, da je bila zemlja nekoč reča krogla, ki se je polagot ohlajala. Danes lahko smatmo, da je bila zemlja že od vs jega početka trdo telo. V tel milijard let so ogromni deli leznih meteoritov obviseli njej. Zelezo se je pogreznilo globlje v zemljo, laže kam nje, ki so ga vsebovali meteoriti, pa je obležalo na površju. Teorija prof. Smita postaja je razdelitev zemlje na jedro skorjo, katere gostota se manjša, če gremo od središča površini. Nova teorija poja njuje tudi nastanek kometa tvor zvezd ter nudi nove možnosti za reševanje problemov, ki so silno važni za geologijo geografijo.

"MLADINSKA PROGA 1947" ŠAMAC-SARAJEVO

Privedil FRANJO ALEŠ, Ljubljana

Slika prikazuje zemljevid projektirane proge Šamac-Sarajevo. Srednja Bosna ima vse pogoje za razvoj teške industrije. Tu je na raspolago premog in železna ruda in druge važne kovinske rude. Ne samo po svoji dolžini temveč tudi po obsegu gradbenih del, zahteva gradnja proge mnogo večje napore, kakor jih je zahtevala gradnja "mladinske proge 1946" Brčko-Banovići. Načrti industrializacije zahteva prometno zvezo rudarsko-industrijskega bazena Zenica-Vareš proti severu. Dosedanja oskotirna proga Brod-Sarajevo je danes ne zmora prometa, kaj šele, če se razvije teška industrija v predvidenem obsegu.

Po velikih uspehih, ki so jih dosegli jugoslovanski mladinci z izgradnjo železniške proge Brčko-Banovići v letu 1946 in ki so zbudili občudovanje po vsem svetu, je bila za leto 1947 postavljena jugoslovanski mladinci nova, še večja naloga, izgraditev nove "mladinske proge" Šamac-Sarajevo. Graditev te proge je bila najvišja in najodgovornejša naloga, ki je bila zaupana mladini v tem letu.

"Mladinska proga 1947" Šamac-Sarajevo je v letošnjem letu največji objekt našega petletnega gospodarskega načrta. Delovne mladinske brigade že od zgodnje letošnje pomladi udarjajo temelje velikemu metalurškemu kombinatu v Bosni, kar bo velikega pomena v razvoju naše industrializacije ter elektrifikacije države.

Gradnja proge Šamac-Sarajevo je doslej največja ofenziva mladega rodu Jugoslavije. Jugoslovanska mladina se je obvezala, da bo v letošnjem letu pre-

segla uspehe lanskega leta in ne samo dosegla.

Na tej novi mladinski progi je posvečena vsa pozornost strokovni vzgoji naše mladine. Proga bo dala na desetisoče mladih strokovnjakov, ki bodo prešli v bodočo industrijo. Po petletnem gospodarskem načrtu je predvidenih 278 milijard in 300 milijonov investicij v jugoslovansko gospodarstvo. Samo v industriji bo šlo preko 120 milijard, v elektrifikacijo preko 30 milijard, v kmetijstvo približno 20 milijard, za promet 72 milijard dinarjev in za kulturni dvig ljudstva skoro 56 milijard dinarjev.

"Mladinska proga 1947" je tudi kovačnica bratstva in enotnosti naših jugoslovanskih narodov, ki jih je združila težka stiska v narodno-osvobodilni vojni.

Na progi bo gradilo preko 250.000 mladincev iz vseh ljudskih republik Jugoslavije, prijaviteljnih je tisoče mladincev tudi iz drugih evropskih držav. Proga je normalotirna in dolga 237 kilometrov.

800 let Moskve

Moskva, prestolnica Sovjetske zveze, je letos v aprilu slavila osemstoletno obletnico svojega nastanka.

Naselbina na obali reke Moskve na kraju, kjer se Neglinka izliva vanjo, se omenja prvič v zgodovini 4. aprila 1147. Takrat je bila Moskva središče velikega posestva kneza Dolgorukega, ki je zaradi zaščite svojih posestev obdal Moskvo z lesenim zidom in tako napravil iz naselelja trdnjavo. V 13. stoletju je nastala tam samostojna kneževina, kateri je postala Moskva v 14. stoletju stolno mesto.

Zaradi ugodnega zemljepisnega položaja se je Moskva bolj in bolj razvijala in krepila. Pod njenimi zidovi so omagali mnogi zunanji sovražniki Rusije: Tatari, Poljaki, Litvanci, Francozi in Nemci.

L. 1713 je Peter Veliki preselil prestolnico iz Moskve v Petrograd, današnji Leningrad, toda Moskva je ostala Rusom sveto mesto, "matuška Moskva".

Pod Moskvo sta se borila Minjin in Požarski, pod Moskvo se je l. 1812 zlomila moč Napoleoneve vojske in s tem se je začel njegov padec. Nekaj podobnega so doživeli v drugi svetovni vojni tudi Nemci, ki so že "skozi daljnogled" opazovali silhuete stolpov v Kremlju...

Moskva je bila vedno središče naprednih idej v Rusiji. Ona je dala ruskemu narodu prve književnike tvorbe iz peresa Gribojedova, Belinskega in Herцена. Moskva pa je tudi mesto prve ruske univerze, naprednih krožkov, časopisov, središče borbe proti carizmu, ki je zaviral

Drag prepil

Leta 1878 se je mudil francoski entomolog (žužkoslovec) Trouvelot v mestu Medfordu v ameriški državi Massachusetts. Dal si je poslati iz Evrope po prijatelju jajčeca metulja gobovca, ki je bil v Ameriki še neznan. Srečno je dospela pošiljka, skrbno spravljena v vato, v Ameriko. Učenjak Trouvelot je zarod izložil, a ga je moral pustiti na mizi, ker je bil nujno odpoklican in se je vrnil šele proti večeru. Kaj je opazil? Jajčeca so izginila. Šele drugi dan je dobil profesor vato v svojem vrtu. Prepil je bil zagnal vato z jajčeci skozi okno. Leto nato, učenjak že davno ni več mislil na jajčeca, je zasledil v svojem vrtu gosenice gobovca na sadnem drevju. Opozoril je oblasti, toda vsi so se smejali njegovi bojazni, ker ni so poznali škodljivosti gobovca. Trouvelot se je vrnil v Evropo. Gobovcu je zelo prijala nova domovina, kajti leta 1889 se je bil že tako razmnožil, da je bil že ves pridelek v nevarnosti. Z dreves in s streh so padale gosenice na glave prebivalcev. V juniju so morali zapreti vse trgovine v Medfordu. Česte so bile vse spolzke od pojojenih gosenic. Boj se je začel proti škodljivcu z vodo, smrdljivcem, strupenimi plini in ognjem. Brez vidnega uspeha. Boj se je poostiril. Šele s petrolejskim plinom, in sicer leta 1901 so zajezili nevarnost, uničili mrčes, ki je stal državo več milijonov dolarjev. Lahko se torej govori o usodnem in zelo dragem prepilu.

V marcu 1918 sta prispela iz Petrograda v Moskvo Lenin in Stalin. Tedaj je Moskva po 206 letih zopet postala prestolnica države, to pot Sovjetske zveze.

Moskva je srce Rusije, na njenih ulicah je padlo na tisoče borcev za napredno stvar. Pod zidovi Kremlja leži v steklenem sarkofagu balzamirano truplo Vladimirja Iliča Lenina, v kremeljskih zidovih počivajo žare s pepelom odličnih sinov ruskega ljudstva. Med njimi sta žari s pepelom Maksima Gorkega in bivšega predsednika Kalinina.

Na Rdečem trgu v Moskvi je l. 1941 Stalin sporočil junakom Rdeče armade: "Naj vas ovenča zmagovita zastava velikega Lenina!"

Sovjetska zveza ne premore kraja, ki bi bil ljudstvu ljubši od Moskve. Prav zato so osemstoletno obletnico nastanka Moskve z veseljem pozdravili vsi svobodoljubni narodi sveta.

(Ljudski tehnik.)

Sanatorij v privezanem balonu

Zdravnik James Crewe v Los Angelesu v Kaliforniji si je domislil nekaj zelo izvirnega in dobičkonosnega. Svojim bolnikom, posebno takim, ki si naravnost žele takega zdravljenja, predpisuje višinski zrak, ne da bi jim bilo treba potovati v gore. Zdravnik daje namreč svojim klientom v najem prostoren in udoben urejen koš pod velikim privezanim balonom. V košu je prostora za štiri bolnike. Balon spuste zjutraj 800 do 1000 m visoko v zrak, bolniki uživajo ves dan višinski zrak v udobnih ležalnikih, imajo kra-

sen razgled na mesto in okolico in se vračajo zvečer odpočiti in okrepani zopet na zemljo. Navala na ta izvirni zračni sanatorij je silno velik in skoraj gotovo si bo moral dr. Crewe omisliti zračno filialko.

Slovanke mladinske brigade odhajajo na progo Šamac-Sarajevo. Od vsespovsod se zbirajo, iz industrijskih središč kakor tudi iz kmetijskih naselij. Slovanke ljudska mladina je bila zelo aktivna pri obnovi tudi lanskega leta. Na "mladinski progi Brčko-Banovići" je sodelovalo 5.000 mladincev in mladink poleg 1400 mladincev iz Julijske Krajine in Trsta. Pri ostalih akcijah je sodelovalo nad štiri tisoč mladincev, pri regulaciji Pesnice nad 1.500. Uspeh: 10.000 hektarjev plodne zemlje. Letos se abirajo, da bodo še v večjem številu sodelovali na progi Šamac-Sarajevo. — Slika prikazuje mladinsko delovno brigado "Triglav" iz Ljubljane.

Za mladince na progi Šamac-Sarajevo so postavljene lesene barake.

Delo na progi Šamac-Sarajevo. Mladinci čistijo teren.

Delovna brigada "Josef Lecko" iz Maribora odhaja na mladinsko progo Šamac-Sarajevo.

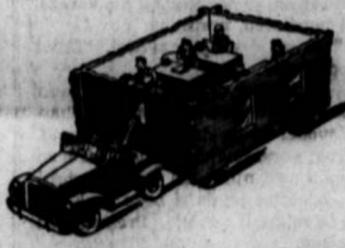

Delovna brigada iz Celja "Bratov Dobrotinikov" odhaja na gradnjo proge Šamac-Sarajevo.

Mladina polaga tirnice na progi.

When a company brings its office to you... THAT'S SERVICE!

SEVEDA, Edisonova družba ne opravlja svojega urada po mestu na kolesih. Mi imamo boljše način. Mi imamo lokalne urade v raznih delih Chicaga. Teh je sedemnajst v mestu. Tukaj lahko plačate svoje račune, zamenjate žarnice, dobite informacije o računih in uredite vse potrebno za napeljavo hiše, za ustavitve napeljave ali pa za spremembe na drugi naslov. Moški in ženske v teh uradih so izbrani ne le zato, ker razumejo svoje posle, temveč tudi zato, ker so PRIJAZNI Z LJUDMI. Torej je gotovo, da se vam bodo dopadli. Čemu se ne ustavite v enem teh uradov kmalu, da se z njimi spoznate?

This is another service the Commonwealth Edison Company offers the people of Chicago

COMMONWEALTH EDISON COMPANY
72 W. Adams Street—152 S. Dearborn Street
BRANCH OFFICES
4568 N. Broadway 4231 W. Madison Street 4834 S. Ashland Avenue
4833 W. Irving Park Road 424 E. 47th Street 852 W. 63rd Street
2753 N. Milwaukee Avenue 11046 S. Michigan Avenue 9023 S. Commercial Avenue
5138 N. Lincoln Avenue 3447 W. 26th Street 2036 E. 71st Street
542 W. North Avenue 2415 W. Devon Avenue 1265 N. Milwaukee Avenue
5946 W. North Avenue 7845 S. Halsted Street

Vranduk, tipično bosansko naselje, pod katerim izpeljujejo železniški predor na progi Šamac-Sarajevo. Predor ima dolžino 1.700 m in je največji tehnični objekt na progi. V predoru je delalo nad 1.500 mladincev-minerjev. Vsaka "smena" je delala le 4 ure dnevno.

KRIVDA

FRANCE BEVK

(Nadaljevanje)

"Bog ve, kako se bo to izteklo..." se je praskal Čufer za tilnikom. "Če bi bil na tvojem, bi se ne vtikal v to zadevo."

"Če bi bil na mojem, bi te prsti drugače srbeli. Stric sem jim in da bi še z mezincom ne zganil..."

Po stezi je prišla senca: hlapec s košem sadja na hrbtu. Ošnil je moža s prodirnimi pogledom, vrgel koš sadja na kup, hotel oditi, a se je okrenil.

"V peč je treba pogledati, sadje premešati na lesah."

Odšel je. Čufer se je bojzljivo premaknil. "Danes res ne morem nič več... No, da, slab gospodar bi ne bil. Sodim, da še žlice šteje pri jedi. Tudi ona je malo na tisto stran nagnjena."

"Sršen!" je gledal Brdar za odhajajočim hlapcem in potisnil pipo v žep. "Skopost ji ugaja na njem, če ne tudi kaj drugega... Ne bo učakala obletnice, da bo legla k njemu... Če ni že legla..."

Čufer je šel pred peč, Brdar je odprl vrata pajštve, da sta mu dim in toplota udarila v obraz. V tistem hipu so bile slišne z vrta glasne besede, joku podoben krik. Ankin glas je vpil: "Ne morem, ne morem! Ne bom!" Ta glas je prevpil hlapec. Kričal je strupeno, da je bilo le težko razločiti posamezne besede. Slišati je bilo le: "Boš ubogala? Boš ubogala?" Vmešaval se je Julkin glas, ki je zdaj utonil v kriku. "Ne, ne!" je vpila Anka. Glas se je približeval po stezi, k pajštvi je priletela Anka, hlapec je bil tik za njo. Ujel je dekile in zgrabil za roko:

"Ali boš ubogala? Ali poneseš koš sadja, ki sem ti ga ukazal?"

Preden je Anka utegnila odgovoriti, je prihitel Jože. Planil je med oba.

"Ivan, ne dotikaj se je!"

Iz mladeniča je bil nenadoma planil ogenj. Ta odpor je čutil Ivan že davnej poprej v njegovih očeh. Da se bo že pokazal, ni pričakoval.

"Kaj vem? Ničesar ne vem in vse vem..." Ozrl se je, nato se mu je približal na pol koraka. Za hip je bil neodločen, prepaden.

"Ti—Jože?" In se je v hpu zavedel. "Delat pojdi! Kaj postopaj!"

Gledala sta se iz oči v oči, v globokem srdu so jima gorele zenice. Ivan bi bil planil in potolkel vse. Zavedel se je, da bi bilo neumno. Ozrl se je okrog: same sovražne sence. Mračno vzdrukuje je ležalo med njimi, kri je vrela, pesti so se krčile. Zdelo se je, da si bodo vsak hip planili v las in se grizili z zobmi. Premagovali so se do bolečine.

Jože je gorel najhuje. "Hlapec mi dela ne bo ukazoval. Če ne delaš dovolj, podvizaj se! Anke pa tepel ne boš!"

"Kadar me ne bo ubogala," je rasel hlapec. "Preveč si mi naložil," se je Anka branila med solzami.

Julka je prišla zadnja in gledala nema prizor. Zdajci se je predramila.

"Največji oprtnik hrušak... Jaz sem ji dejala, naj ga nikari ne nese."

"Ti si jo podpihovala!" Hlapec je buljil v Julko, ki je bila uprla roke v boke in ga gledi-

dala naravnost v obraz. Zadržala ga je roka, da bi jo bil udaril. "Vsak dninar bo ukazoval? Človek pa, ki je že leta pri hiši..."

"Saj si plačan za to. Če ti ni prav, si preberi."

"Tak' tako!" je gledal hlapec v čimdalje večjem začudenju v Jožeta. Zdal bi bil rad odšel, ni se hotel osramotiti. "To je maslo tvoje dekline."

"Čigavo maslo?" je stopila Julka predenj.

"Tvoje. Saj tičiš v fanta ko obad. Če te kdo prosi ali ne, prideš na delo."

"Tako?" je bliskala Julka z očmi. Nekaj težkega se ji je nabiralo v prsih in ji ni pustilo dihati. "Če je tako, če smeš tako reči... ne prestopim praga te hiše več... dokler si ti v nji..."

Brdar je poskočil in udaril s pestjo po zraku: "Dekle sem jaz naprosil za delo."

Julka ni poslušala več; izginila je v mraku. Jože je zrl v njo. "Julka!" Ni se oglasila, ni se vrnila. Stisnil je pesti in zobe, udaril je z nogama ob tla. "Julka!" Brez odmeva. Planil je k hlapcu: "To ti poplačam!" V naslednjem hipu je segel v žep in držal nožičko v rokah. Hlapec je dvignil pest.

"Ne pobijta se, človeka!" je vpil Čufer. Brdar je planil k Jožetu in ga potegnil v stran.

"Pusti ga, Jože! Ne maži si roki!"

Anka se je preplašila. Planila je med drevje in bežala proti hiši.

Jože se je boril s stricem. "Pustite me!" Silil je v hlapca, ki je stal pripravljen s pestmi, a v svoji jezi ni opazil, da ima Jože rezilo v rokah. Brdar se je razhudil: "Bosta dala mir!"

Z nogama je bil ob tla: "Klala se ne bosta!"

Brdarju se je posrečilo Jožetu izviti nož. Stopil je pred hlapca, ki je še vedno silil v Jožeta. "Tudi ti boš miroval!"

Prihitela je Anka z materjo. Vsi so obstali ko osramočeni, le hlapec je spregovoril: "Pobiti me hočejo..."

"Tiho, tiho!" je prosila Ana. "Ljudje poslušajo... Kaj se je zgodilo?" je begala z očmi.

Ivan je povedal v dveh besedah. Ana se je okrenila proti hčeri: "Pojdi!" Anka je odšla. Brdar je pljunil in zarenčal: "Hlapcu se je uklonila."

"To ti zdajle povem," se je obrnil hlapec do gospodinje in pokazal na Brdarja, "ali ta človek ne stopi več v hišo, ali grem jaz iz hiše."

Brdar je sprva onemel, nato se je zamejal: "No, Ana, odloči—jaz ali on?"

"Moj Bog!" se je ženska borila. Vedela je, kako se bo morala odločiti, vendar ji je bilo težko izreči. "Vsi ste se spravili nad mene..." Gledala je prodirno v hlapca, kot bi mu hotela s pogledom dopovedati, ta je ni razumel.

"Lahko noč!"

Hlapec je odšel s težkimi, odločnimi koraki, ki so odmevali skozi temo, proti hiši...

13.

Jože in Brdar sta ostala sama na vrtu. Na nebu so bile vidne redke zvezde, črne gore so se medlo odražale od temnega ozadja. Le najbližja drevesa so bila vidna. Zdelo se je, da rastejo naravnost iz teme. Nad goro je visel rahel sij; oznanjal se je mesec.

(Dalje prihodnjic.)

Naša naloga

(Is spomina koroškega partizana) Uličar Jože-Mirko

"Pojdimo," se je zdramil nekdo. Počasi smo vstali in brez besed odšli.

"Pst! Pst! Pavel, ali si ti?" je vprašal kurir Jelen jeseni 1943, ko je prišel na javko s koroškim kurirjem Pavlom.

"Hudiča, kje pa tako dolgo ho-diš?!" se je razjezil Pavel, spravil pištolo in previdno zlezel iz za grma.

"Saj nisem jaz kriv, vojsko sem pripeljal," ga je tolažil Jelen.

Stopil je nekaj korakov nazaj in nas poklical. Utrujen smo se dvignili in sledili njegovemu pozivu. Bili smo težko obloženi z orožjem, municijo in literaturo, preko Črnega vrha pod Bogatinom, preko Prtovca, Jelovice, Pokljuke, Mežaklje, čez Savo, preko Sv. Križa nad Jesenicami, preko Črnega vrha končno do Pavla, ki je imel direktno zvezo s koroškimi partizani. Vso to pot smo s enodnevним počitkom prehodili v štirih dneh. Ko smo prilezli do Pavla, nas je nezaupljivo pogledal in nas vprašal po tobaču. Ko si je zvil cigareto, je postal zgovornejši in nam je povedal, da imamo do cilja še štiri ure, če bomo dobro stopili. Kar strah nas je postalo, ko smo slišali "štiri ure", kajti če je kurir tako povedal, jih je bilo gotovo šest ali pa še več. Ker je Pavel že tak imel zamudo, nas je priganjal, da smo se

takoj odpravili dalje. Z muko smo lezli za njim, ker je zelo hitro hodil, ga zmerjali in kleli.

"Pavel, kdaj bomo počivali?" se je zadržal nekdo iz kolone.

"Saj bomo kmalu na vrhu, bomo gori počili," se je zlagal Pavel in šel z istim tempom naprej. Čez nekaj časa smo bili že tako utrujeni, da se nam ni več zdelo vredno zmerjati Pavla, ki je hodil pred nami in smo mu vdano sledili. Ko smo se bližali Kočni, sedlu med Stolom in Golico, smo zagledali na desni Stol, na levi pa Golico. Sedaj bomo kmalu na vrhu! To nam je dalo novih moči. Videli bomo Koroško, videli bomo kraje, kjer so naši ljudje že skozi desetletja in desetletja vodili ogorčen boj za svoj slovenski jezik, za svojo svobodo. Še sto metrov, še petdeset, še dvajset, še deset in končno meja. Stopili smo na koroška tla.

Nihče več ni bil utrujen. Zamašneno smo opazovali dolino pod seboj. Bila je Koroška, po kateri smo hrepeneli. Sonce se je nagnilo proti zahodu. Dežela Miklova Zale pa nas je čakala, čakala nas je že desetletja in desetletja. Gozdovi so tajinstveno šumeli, Drava se je vila po Rožu in se srebrno lesketala, Gure so nas vabile s svojimi vasicami in veter nam je prinesel pozdrav Zilje.

Ozrl sem se na levo in zagledal Golico... Tudi takrat je bil tak dan; takrat, ko nam je šolarjem na vrhu Golice govoril učitelj:

"Rečem vam pa, prišel bo čas, ko bomo zgrabili za orožje in bo osvobojen Beljak, Celovec, Gospa Sveta. To bo vaša naloga."

Živo sem se spomnil teh besed, ki so se začele uresničevati. Slovenci smo zgrabili za orožje. Nikdar več ne bomo sužnji. Svoboden bo Celovec, Beljak, Gospa Sveta. Obračunali bomo s krivičino in sramotno saintgermansko erto in si postavili meje tam, kjer je tekla zibelka slovenstva, tam, kjer so ustoličili prve svobodne slovenske kneze, tam, kjer je zadnja slovenska domačija.

"Naprej!" Reško povelje me je zdramilo. Stisnil sem puško, oprtal nahrbtnik in se uvrstil v kolono. Dne 22. oktobra 1943 je naš odred prestopil mejo odredenega teritorija in se združil s prvimi koroškimi partizani.

9. maj 1945. Nemčija je kapitulirala. Enote smagovite JA in koroških odredov so zasedale Koroško. Radost, veselje. Kako tudi ne! Saj je vendar svoboda. Ljudstvo nas povsod radostno pozdravlja. Vse se veseli te gore velikega dogodka. Prvič v zgodovini smejo Korošci govoriti svoj slovenski jezik in koroški kmet bo letos prvič zase požel žito, ki mu bo zrastle na polju. Hlapec ni več. Narod, ki je bil vseskozi hlapec, je med vojno častno dokazal, da je enakovreden drugim, kljub temu, da je majhen. V času največjega terorja se je uprl germanske-

mu nasilju in se v okviru NOV in POS boril za svojo nacionalno svobodo. Nešteti grobovi partizanskih borcev širom Koroške nam to potrjujejo.

Stari očanci so nas s solzami v očeh pozdravljali. V deželi so bili tudi zapadni zavezniki. Neprijazno so nas gledali. Prav tako jim ni bila všeč radost in veselje ljudstva. Tudi mi jih nismo bili veseli. Izdali so nas. V zaključni fazi borbe, tik pred porazom hitlerjevcev, nam niso hoteli nuditi nobene pomoči. Desetine in desetine naših borcev je padlo, ko bi bilo treba zaveznikom samo nekaj litrov bencina in morda nekaj topovskih granat. Nobena strela niso oddali na Nemce.

Zločinec Rainer je ukazal Nemcem predajati se samo našim zapadnim zaveznikom, nikakor pa ne nam ali pa edincam RA. V Celovcu je bila postavljena pod okriljem zaveznikov tudi nekaka deželna vlada, v katero je imel dr. Rainer toliko zaupanja, da ji je lahko mirno predal oblast s skromno željo, "da naj ne preganjajo nacistov". Zavezniki so požigali naše zastave.

22. maja je prinesel kurir pismo. Naredba štaba za umik na staro jugoslovansko mejo. Samo začasno, potem pridemo nazaj. V Velikovecu so bili zbrani borci. Sami stari partizani, ki so bili v zimi 1944-1945 na Svinjski planini. Zvedeli so, da gremo, da se bomo umaknili, da zavajajo to zavezniki.

"Kakšni zavezniki? Kdo so to —zavezniki, ki hočejo, da gremo od tod?" je završalo med borci. Veseli obrazji so se zresnili. Harmonikar je vrgel svoj instrument na tla. Pripravljali smo se na odhod. Nihče ni jedel. Treba je bilo oditi. Kamioni so čakali. Borci so se obotavljali.

"Mirno, mirno," so jih mirili oficirji. Tudi sami bi najraje ostali. Lezli smo na kamione.

"Kam greste sedaj? Tu ostanite, ne hodite od tod!" so jadicovale ženske-kmetice, ki so nas poznale že od prej.

Gledal sem borca. Solze so začele polzeti tudi njim. Jokali so borci, ki so v najtežjih dneh gledali smrti v obraz, ki so se pobratili z mrazom, lakoto. Jokali so borci, ki so bili navajeni dan za dnem ljubovati stotinam hitlerjevskih zločincev, ki so se v težki zimski ofenzivi zaganjali-vanje. Jokali so ljudje, ki jim ni bila nobena stvar pretežka, nobena muka prevelika, če si pristavil na koncu—za Koroško. Vse bi dali zanjo. Mladost, zdravje in, če bi bilo treba, tudi življenje. Koroška—ta beseda jih je vodila skozi vse napore, jim olajševala trpljenje ter jih vodila k cilju, k svobodi. Več kot sto tovarišev je ostalo v veliki zimski ofenzivi na Svinjski planini. Sedaj jih moramo zapustiti. Sram nas je bilo. Gledali smo v tla in molčali.

Motorji so zabrneli in kolona se je pomaknila. Vozili smo iz mesta. Poslovili smo se od Svinjske planine, kjer smo pustili Boga, Poldeta, Vinkota, Jožeta, Febuarja, komisarja Vrtnika, Matijo in še desetine drugih tovarišev. Vsi smo se v duhu poslavljali od njih, ki so dali za Koroško več kot mi, ki smo ostali živi, in v tistem trenutku smo jim zavidali in si želeli, da bi bili tudi mi na njihovem mestu.

Zavezniki so nas opazovali. Mirno so kadili pipe in prirejali bankete po "naporni borbi" za Koroško. Ko smo se vozili proti Rudi, sem se spomnil učitelja, ki nam

ZASTOPNIKI LISTA PROSVETE

so vsi društveni tajniki in tajnice in člani, ki jih družba izvoljuje v to svrhu.

Naši nastopniki lokalni in posebni zastopniki in dolžnostne okrajnosti:

Louis Barbara, na Millwaukee Wis. in okolice.

Anton Jančovič, na Cleveland Ohio in okolice.

Frank Klus in Chisholma, Minn. in Chisholma in okolice.

Frank Cvetina in The Hill, Pa. in vs. srednje-vahodno Penna.

Anton Zornik in Norristown, Pa. in vs. zapadne Pennsylvania.

Polov vseh teh pa lahko vsak član ali naročnik sam polije svoje naročnice direktne liste

PROSVETA

2607 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

je otrokom na vrhu Golice dejal: to je naša naloga!

Da, to je naša naloga. To nalogo smo začeli in jo bomo izvršili. Koroški partizani tudi za las ne bomo odstopili od te naloge. Za to smo dali že veliko, toda vedno smo pripravljene dati vse—življenje. Nikdar ne bomo mogli pozabiti stotin in stotin naših najboljših, katerih kosti so razmetane v Zilji, v Rožu, v Podjuni, na Obirskem, na Gurah, na Svinjski planini. Nikdar ne bomo pozabili na to, da je koroški kmet spet suženj na svoji zemlji in da je slovenski jezik spet zaničevan. Še se bomo vrnili na Koroško, ki bo svobodna in naša.

Razni mali oglasi

POZOR SLOVENCIM-ROJAKI

Sedaj je čas, da si preskrbite bodočnost za vas in vašo družino s tem, da kupite farmo v Wisconsinu v slovanski naselbini. Bodi-te neodvisni ko pride prihodnja depresija. Imam večje število dobrih farm z vsemi poslopiji, ki vam jih lahko prodam po zmerni ceni. Pišite z vso zaupnostjo na naslov: R. F. WRZOSEK, 410 N. Franklin St., Stanley, Wisconsin.

Razni mali oglasi

WOMAN ELDERLY

Interested in having a good home in exchange for her services. Phone Palisade 0488

WOMAN

GENERAL HOUSEWORK — \$35 Experienced cook—No heavy housework—No laundry—Own room and bath—Adults Bittersweet 4545

WE ARE RECRUITING

YOUNG WOMEN

for

NURSES TRAINING

AGES 18 to 30 YEARS

Must be High School graduates or better. Classes start August 1 and October 1

Apply: DIRECTOR OF NURSES

ST. MARY'S of Nazareth Hospital

1120 N. Leavitt Street HUMBOLDT 2900

Razni mali oglasi

HIŠINJE

STALNO KRATKOURNO DELO

ČISTA, MODERNA POSLOPIJA

IZREDNO VIŠOKE PLAČE: 72½c na uro za pričetek 77½c na uro po 3 mesecih 82½c na uro po 6 mesecih

5 in 6 DNEVNI TEDEN

URE: 5:30 do polnoči

PLAČANE POČITNICE IN PRAZNIKI

UNIFORMO PRESKRBMIMO, PROSTO PRANJE

VEČ DELAVSKIH UGODNOSTI

Skušali vas bomo uposliti blizu vašega doma

Pridite in govorite z Miss Allan

Uposlevalni urad za ženske

Illinois Bell Telephone Co.

309 W. Washington St.

AGITIRAJTE ZA PROSVETO

Zahvala za presenečenje

Srebrnoporočnica Anton in Jennie Keber, Waukegan, Ill.

Waukegan, Ill. — Saj večkrat beremo, kako spretni so naši ljudje, kadar hočejo koga presenetiti z domačo gostijo, ali da bi kdo znal vse tako prikriti in spretno napeljati, kakor so to storili nama za 25 letnico poroke, pa še nisem čitala. Saj so me celo tako daleč potegnili, da sem se pripravljala za nagovor in v veliki zimski ofenzivi na Svinjski planini. Sedaj jih moramo zapustiti. Sram nas je bilo. Gledali smo v tla in molčali.

Motorji so zabrneli in kolona se je pomaknila. Vozili smo iz mesta. Poslovili smo se od Svinjske planine, kjer smo pustili Boga, Poldeta, Vinkota, Jožeta, Febuarja, komisarja Vrtnika, Matijo in še desetine drugih tovarišev. Vsi smo se v duhu poslavljali od njih, ki so dali za Koroško več kot mi, ki smo ostali živi, in v tistem trenutku smo jim zavidali in si želeli, da bi bili tudi mi na njihovem mestu.

Zavezniki so nas opazovali. Mirno so kadili pipe in prirejali bankete po "naporni borbi" za Koroško. Ko smo se vozili proti Rudi, sem se spomnil učitelja, ki nam

Tisto soboto sem res vse pripravila, kakor sem ji bila obljubila. Ko poverčarjem, naju vprašata sinova, če greva tudi midva kaj na tisti party nočoj. "Seveda bova šla," sva rekla, "saj sva tudi midva povabljeni." Starejši sin Tonček se je med tem odpe-ljal s svojo ženo. In ker čez nekaj časa še vedno nisva bila pripravljena, se je za njima odpe-ljal tudi mlajši sin Jožek. Končno sva bila tudi midva pripravljena in sva zapregla naš Hudson.

Kaj čem podrobno razlagati, kako je bilo, ko sva dospela v Narodni dom? Polna dvorana prijateljev in znancev in presenečenje pa namenjeno ravno nama! Najprej mi je kar nekako vzelo pogled. Videla nisem drugega, kakor nešteto pik v dvorani. Polagoma pa začnem spoznavati eno osebo za drugo, ugledam prijateljico Mrs. Mary Hodnik in moža, naše sošede Bobničeve, Dodi-

čeve, Gregorinove. Nato pa zakličje Nace Grželj izza mize: "Vidita, kadar hočejo koga presenetiti z domačo gostijo, ali da bi kdo znal vse tako prikriti in spretno napeljati, kakor so to storili nama za 25 letnico poroke, pa še nisem čitala. Saj so me celo tako daleč potegnili, da sem se pripravljala za nagovor in v veliki zimski ofenzivi na Svinjski planini. Sedaj jih moramo zapustiti. Sram nas je bilo. Gledali smo v tla in molčali."

Prišla je Mrs. Josephine Grzelj iz 1045 Park Ave., North Chicago, in nas povabila, naj pridemo vsi v soboto zvečer 31. maja v Slovenski narodni dom, kjer bosta s soprogom priredila presenečenje sorodniku Tomažu Grzelju, ki je prišel iz Little Falls, N. Y. Tako prepričevalno je povedala, koliko sorodnikov in drugih bo prišlo in da je njihova hiša za toliko množico premajhna. Prosila me je, naj bi ji malo pomagala, ker ima toliko dela, in ji nekaj krofov napekla, pa ko bi hotela biti stoloravnateljica na gostiji, pa še ko bi hotela iti po meso v Locker Service.

Tisto soboto sem res vse pripravila, kakor sem ji bila obljubila. Ko poverčarjem, naju vprašata sinova, če greva tudi midva kaj na tisti party nočoj. "Seveda bova šla," sva rekla, "saj sva tudi midva povabljeni." Starejši sin Tonček se je med tem odpe-ljal s svojo ženo. In ker čez nekaj časa še vedno nisva bila pripravljena, se je za njima odpe-ljal tudi mlajši sin Jožek. Končno sva bila tudi midva pripravljena in sva zapregla naš Hudson.

Kaj čem podrobno razlagati, kako je bilo, ko sva dospela v Narodni dom? Polna dvorana prijateljev in znancev in presenečenje pa namenjeno ravno nama! Najprej mi je kar nekako vzelo pogled. Videla nisem drugega, kakor nešteto pik v dvorani. Polagoma pa začnem spoznavati eno osebo za drugo, ugledam prijateljico Mrs. Mary Hodnik in moža, naše sošede Bobničeve, Dodi-

čeve, Gregorinove. Nato pa zakličje Nace Grželj izza mize: "Vidita, kadar hočejo koga presenetiti z domačo gostijo, ali da bi kdo znal vse tako prikriti in spretno napeljati, kakor so to storili nama za 25 letnico poroke, pa še nisem čitala. Saj so me celo tako daleč potegnili, da sem se pripravljala za nagovor in v veliki zimski ofenzivi na Svinjski planini. Sedaj jih moramo zapustiti. Sram nas je bilo. Gledali smo v tla in molčali."

Prišla je Mrs. Josephine Grzelj iz 1045 Park Ave., North Chicago, in nas povabila, naj pridemo vsi v soboto zvečer 31. maja v Slovenski narodni dom, kjer bosta s soprogom priredila presenečenje sorodniku Tomažu Grzelju, ki je prišel iz Little Falls, N. Y. Tako prepričevalno je povedala, koliko sorodnikov in drugih bo prišlo in da je njihova hiša za toliko množico premajhna. Prosila me je, naj bi ji malo pomagala, ker ima toliko dela, in ji nekaj krofov napekla, pa ko bi hotela biti stoloravnateljica na gostiji, pa še ko bi hotela iti po meso v Locker Service.

Grzelj, Mrs. Josephine Prebil Mrs. Jennie Govekar, Mrs. Frances Musich, Mrs. Mary Milovšič. Toliko ste napekle in nakuhalo da ni izgledalo kot domača gostija, ampak kot banket. Mize se bile do zadnjega napolnjene s vsemi dobrotami. Prava kranjska oheet.

Nadalje lepa zahvala Mr. in Mrs. Nemanic—Joe je bil ta večer stoloravnatelj—za vse delo darila in čestitke. To je naš slovenski pogrebnik in je zelo priljubljen v tukajšnji naselbini.

Zahvaljujeva se vsem govornikom in govornicam, posebno Mrs. Jennie Miller za lepo pesmico in čestitke; našim sosedom Bobničevim in Dodičevim za lepe čestitke in darove; vsem dekletom, ki so stregle ta večer in nosile na mizo; fantom natakarnjem, ki so bili tako pridni in zaposleni tam za baro skoraj do ranega jutra; prijateljcu Eddyju za posnete slike. Pristrčna zahvala pa tudi Stanleyju Gregorinu in njegovemu orkestru za tako izvrstno godbo.

Z mozem sva naredila obljubo, da bova za zlati jubilej—če ga bova doživela—vse kar sama povabila.

Vsem ostalim pa, ki bi bili radi prišli pa niso dobili povabila, kot smo od večih slišali, vas vse skupaj prosimo, da nama oprostite, ker osebe, ki so vse to vodile, so morale nehati z nadaljnimi vadili, ker drugače bi bila spodbudila dvorana premajhna za vse, a velika dvorana pa je bila že prej oddana. V malo dvorano pa gre le okrog 170 oseb, a za ta večer smo jo nekako po ribniško raztegnili, da se nas je stlačilo natrsko 300 oseb. Torej najlepša hvala tudi vam vsem za prijaznost.

Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj. Ostaneva vam hvaležna. Anton in Jennie Keber. 1717—11th Street, Waukegan, Ill.

(Adv.)